

Po pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravnistvu prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate
sprejema upravnistvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 166.

V Ljubljani, v ponedeljek 23. julija 1900.

Letnik XXVIII.

Gesslerjev klobuk.

Že leta 1856 je knez Bismarck v pismu na kralja Viljema naglašal, da je Avstrija zato slaba, ker »bode na prvi srečen sunek vnanjega nasprotnika kakor papirnata hiša sesula se vsa umetna zgradba centralizovane polka pisarjev od Bacha do Buola.« In v istem pismu napoveduje Bismarck, da bode »germanizirajoča centralizacija« Avstrijo privedla na stran Prusije. In ta polk »centralizirajočih pisarjev« še vedno ruje in kuje svoje načrte v Avstriji. Kaj je baron d'Elvert družega, nego nemško centralistiški birokrat, ki pozna Avstrijo le iz raznih dvornih in državnih leksikonov in vojaškega šematizma! Tak birokrat, kakor je baron d'Elvert, noče poznati avstrijske zgodovine, nje razvoja in naloge. Nemški centralizem mu je malik, narodi v državi le »plebs misera contribuens«.

Ta gladki baron, potomec francoskega izselnika, je v Brnu na nemškem shodu zajahal Schönererjevo kljuse ter oznanjal »urbi et orbi«, da more le nemški državni jezik rešiti Avstrijo iz krize. In to svojo birokratsko modrost je razvijal v jeguljasti spomenici proti Körberjevemu jezikovnemu načrtu za Moravsko. Nemški državni jezik je torej za našo državo edino zdravilo iz birokratske lekarne. Moravski nemški liberalci odklanjajo Körberjev načrt, ker češkemu jeziku daje nekaj pravic v notranjem uradovanju. In vendar je baron d'Elvert podpisal znani binokostni program, v katerem Nemci dovoljujejo na Češkem tudi notranji češki uradni jezik. To je logika! Ako je nemški državni jezik res potreben za Avstrijo, potem mora veljati tudi za Češko, Galicijo, Dalmacijo in italijanske pokrajine. Ker pa Nemci delajo te izjeme, je torej ves njihov krik po nemškem državnem jeziku — humbug.

Potreba nemškega državnega jezika v Avstriji ni dokazana ne zgodovinsko ne pravno. Cesar Jožef II. je pač leta 1784 proglasil nemščino za državni jezik, toda uprla sta se tej germanizaciji ogerski državni in češki deželni zbor. Dotični dekret je bil ob veljavo. Načrt ustave iz leta 1848 in ustava iz leta 1849 ne poznata nemškega državnega jezika in člen 19. sedaj veljavne ustave priznava vsem narodom ravnopravnost v šoli, uradu in javnem življenju. A danes bi bila

kodifikacija nemškega državnega jezika Gesslerjev klobuk, pred katerim se ne bodo nikdar odkrivali slovanski narodi. Zadovoljni bi bili pač »vodja Nemcev v vzhodni marki in birokratski polk«, a nikdar in nikoli šest-najst milijonov nenemškega prebivalstva v Avstriji.

Politični shod in Slomšekova slavnost pri Sv. Marjeti ob Pesnici.

Pogostoma se zbiramo Slovenci ob severni meji slovenski, da bi si učvrstili narodne moči ter se navdušili za vstrajno borbo v prid našemu narodnemu napredku ob meji. Zadnje nedelje, 15. jul., nas je sklicalo jareninsko politično društvo na dvojni zbor k Sv. Marjeti ob Pesnici: na politični shod in na Slomšekovo slavnost. Oboje se je izvršilo v naše veliko veselje kar najlepše. Udeležba je bila mnogoštevilna.

Na političnem shodu je poročal zaslužni naš poslanec Robič najprej o političnem položaju. Rekel je, da vlada misli jeseni razpustiti drž. zbor. Sliši se, da hoče premeniti pravilnik drž. zbornice; ali po posebni predlogi ali ga bo oktroirala, to še ni gotovo. Gotovo pa je, da se spremene jezikovne neredbe za Češko in Moravsko. Nadalje je glede na taktiko slov. drž. poslancev izjavil, da ni njih namen ovirati Čeha in njih delovanje. Slov. poslanci so sicer proti vsaki obstrukciji, naj pride z leve ali z desne, ker le ovira njih delovanje, ni pa njih naloga kazati Čehom pot, katero naj bi hodili. Čehi so bili vedno naši zavezniki, ne kaže torej, da bi jih odbili od sebe.

Na to moramo delati, da se obnovi prejšnja desnica. Poslanec pravi, da je prepričan, da druga večina ni mogoča. Če se pa ta ne najde, druge tudine bo.

Na to preide poslanec na izstop slov. poslancev iz dež. zbora štajerskega. Obširneje razpravlja o velikih krivicah, ki se godé Slovincem na Štajerskem. Posebno omenja zgodovine regulacije Pesnice. Skoraj 100 let je že staro vprašanje regulacije Pesnice. L. 1865 se je na novo sprožilo; l. 1878 se je predložil dež. zboru načrt zakona o regulaciji Pesnice; toda dne 14. okt. i. l. je kulturni odsek predlagal odklonitev zakona.

V imenu Nemcev so govorili proti temu načrtu nemški poslanci z južnega Štajerja: dr. Duhatsch, Julij Pfrimer, najhuje pa grof Wurmbbrand; izmed Slovencev so govorili za načrt: dr. Radač, Kukovec in Herman. Načrt je bil seveda pokopan z vsemi nemškimi glasovi. Stvar je počivala do l. 1896; tega leta je poslanec stavil iznova predlog za regulacijo. Bil je vsprejet. Začela se je že nekaj za to zanimati tudi država. Za l. 1899 je dežela dala v ta namen 5500 gld., enako svoto tudi država. Ali kar je najžalostnejše, je to, da se dovoljena subvencija niti ni cela porabila. Tako skrbi odbor za Slovence! Izgovarja se le vedno, da nima inženjerjev, da nima časa, da voda vse preplavi. Edino delo lanskega leta je bil neki most na zgornji Pesnici. Izstop slov. poslancev je kmalu vzdramil nemirno vest nasprotnikov: sedaj je načrt regulacije za spodnji del Pesnice že gotov. Poslanec pravi, da je delal na to, da se najprej odstranijo mlinci, kateri zelo ovirajo hitri odtok vode. Odkodnine, ki jih tirjajo posestniki mlinov, niso prenapete.

Nadalje še poslanec našteje ostale krivice, našteje v oklicu. Kako Nemci skrbijo za sebe in kako za nas Slovence, je jasen dokaz 66.000 gld., ki jih je dala dežela za neki obrambni zid ob Muri v Gradcu, za regulacijo Pesnice pa je milostno dovolila le 5500 gld., pa še teh ni izdala v regulacijske namene.

Dolgo so slovenski poslanci prenašali krivice, naposled je bila mera polna — zato so bili prisiljeni izstopiti. Boj proti krivicam se je pričel, boj za boljšo bodočnost južnoštajerskih Slovencev. »Mi se boja ne bojimo, če smo složni. Če ostanemo složni, smonepremagljivi. Vsak, kdor dela proti slogi, pomaga le nasprotnikom; za bodočnost nam velja le klic: Ne udajmo se!

Slednje besede je poslanec posebno povdarjal, poslušalci smo ga umeli in smo navdušeno odobravalji njegovo poročilo ter mu izrekli popolno zaupanje. Med splošnim odobravanjem so bile vsprejete sledeče resolucije:

1. Slovenski volilci zbrani na shodu pri Sv. Marjeti ob Pesnici z velikim veseljem odobravajo izstop slovenskih poslancev iz

dež. zbora štajerskega ter izrekajo le željo naj ostanejo poslanci v vedno dejanski zvezi vsepovsod s slovenskim narodom.

2. Politični shod pri Sv. Marjeti ob Pesnici odločno tirja od visoke vlade upravno razdelitev Štajerske v nemški in slovenski del in za slovenski del vse urade in zavode, ki mu gredo po njegovi davčni moči.

3. Politični shod odločno protestuje proti temu, da bi vlada potom § 12. proglasila nemški kot državni ali posredovalni jezik, ker bi tako postopanje naravnost nasprotovalo vsem zakonom o enakopravnosti.

4. Shod tirja od vlade hitreje izvršitev regulacije Pesnice in sicer se ista naj prične pri iztoku Pesnice v Dravo, ne pa na zgornjem toku Pesnice.

S tem je bil politični shod končan, in sicer četrti jareninskega političnega društva v zadevi izstopa naših poslancev. Vsi ti shodi so se izvršili najsijajnejše, v najlepšem redu; na vseh štirih shodih v Jarenini, pri sv. Jakobu, pri sv. Ilju, pri Sv. Marjeti se je enoglasno odobrilo postopanje naših poslancev, nikjer ni bilo niti enega nasprotnega glasu.

Sedaj se je pričela Slomšekova slavnost. Slavnostni govor je govoril č. gosp. kaplan Muršič od Sv. Benedikta v Slov. goricah. V dovršenem govoru nam je z navdušeno besedo opisal Slomšekovo življenje in delovanje, ki se je vedno ravnalo najnatačnejše po našem vseslovenskem geslu: Vse za vero, dom, cesarja! Veri in cerkvi je Slomšek posvetil vse svoje moči. Bil je katoliški škof. To ime pa pove dovolj. Najlepši spomeniki njegovega verskega delovanja med Slovenci je njih trdnjše krščanska zavest pa prekrasne pridige in nedosežno lepi molitveniki, ki so povzročili velik napredek kršč. duha med nami. Svojo domovino in svoj narod je Slomšek najbolj ljubil za sv. vero: kako je ljubil svoj materni jezik, kako ga likal, se potegoval za njegove pravice! S krščansko narodno šolo je najhitreje vzbudil v mlademu rodu narodno zavest in smisel za pravo omiko. Gotovo največja zasluga njegova pa je premestitev sedeža lavantinskih škofov iz Št. Andraža v Maribor in združitev vseh južnoštajerskih Slovencev v jedno celoto tudi v cerkvenem oziru. Tako je rešil 200.000 Slovencev 10 dekanij počasne na-

LISTEK.

Davica.

Spisal Mark Twain.

Davica — tako je pripovedoval gospod Mc Williams — ta neozdravljiva bolezen, je grozovito divjala po mestu in malo je manjkalo, da niso vse matere od strahu zblaznele.

Opozoril sem nekoč svojo ženo na najino malo Penelopo in rekel: »Vidiš, draga moja, da sem na tvojem mestu, bi ne pustil otroku, da grize kos smrekovega lesa.«

»Kaj naj bi pa to škodovalo, ljubček?« je odgovorila, a vendar je poskušala, da vzame Penelopci kos lesa — kajti ženske se ne morejo strinjati z nobenim še tako pametnim svetom, da ne bi ob enem ugovarjale; take so omožene ženske.

»Ljuba moja,« sem odvrnil, »smrekov les je, kakor znano, najmanj redilen les za otroke.«

Moja žena je odmahnila roko, s katero je hotela vzeti otroku les, in me zavrnila

vidno razjarjena: »Ti, to veš sam najbolje. Vsi zdravniki zagotavljajo, da je terpentin v smrekovem lesu dober za slaboten hrbet in za ledice.«

»Ah — motil sem se. Nisem vedel, da so otroku obolele ledice in hrbtenica, in da je zdravnik ukazal —«

»Kdo je rekel, da so otroku obolele ledice in hrbtenica?«

»Toda, ljuba moja, ti sama si to omenila!«

»Nesmisel! Jaz nisem nikoli kaj tacega omenila.«

»Ej, predraga, ravnokar si rekla —«

»Pusti me pri miru s tem, kar sem rekla! Vse jedno mi je, kaj sem rekla! Otroku prav nič ne škoduje, ako grize kosček smrekovega lesa, če ga to veseli, to tudi prav dobro veš. Mora ga celo grizti in — basta!«

»Ne govori več dalje, ljuba moja. Pripoznam, da so tvoji razlogi utemeljeni, in takoj bodem naročil za danes dva ali tri voze najboljšega smrekovega lesa. Noben moj otrok ne trpi pomanjkanja, in jaz —«

»Ah, prosim te, pojdi vendar že enkrat v svojo pisarno in pusti me v miru. Ziniti ne morem niti jedne besedice, da bi je ne pregriznil; vselej se začneš prepirati, prepirati in vedno prepirati, da nazadnje že več ne veš, kaj govoriš — — da, tega sploh nikoli ne veš!«

»Prav res, naj bode, kakor ti rečeš. Toda zadnje tvoje besede nikakor niso logične, ako —«

Toda, odšla je in vzela otroka seboj. Zvečer pa je prišla pri večerji k meni z voščeno bledim obrazom in zavpila: »Oh, Martimer, že zopet jeden! Mali Gordonov Jurček jo ima.«

»Davico?«

»Davico.«

»Ali ni več nobenega upanja?«

»Nobenega na svetu? Oh, kaj bo z nami!«

Čez nekoliko časa pripelje hišina najino Penelopco v sobo, da nama vošči lahko noč in da moli z mamo večerno molitev. Med molitvijo, ravno ko je govorila: »Sveti angelj, varuh moj, bodi vedno ti z menoj,« je

malo zakašljala. Moja žena je omahnila na stol, kakor bi jo zadel mrtvoud. A tisti hip je že planila kvišku z nadnaravno energijo in močjo, s kakoršno more navdati človeka le največja groza.

Ukazala je, naj se prinese zibel iz otročje sobe v najino spalnico, in šla je sama, da nadzoruje, — seveda je vzela tudi mene seboj. Naglo smo vse uredili. Postelj za hišino smo v naglici postavili v toaletni sobi moje žene. Toda še le sedaj se je domislila, da bomo preveč oddaljeni od najinega najmlajšega deteta, a kaj potem, če se pokažejo po noči tudi na njem znamenja bolezní? — In ubožica je vnovič obleдела.

Potem smo prenesli zibel in hišino zopet v otroško sobo in postavili v sosednji sobi za naju jedno postelj. A nakrat reče moja žena: »Če se pa mala od Penelope nalez?«

Ta misel jo je navdala z novim strahom, in vsi skupaj nismo mogli dovolj hitro prenesti zibeli iz otroške sobe, če prav je tudi žena pomagala in bi v svoji blazni naglici kmalu zibel polomila. (Dalje sledi.)

rodne smrti. Slomšek je bil tudi vzgleden avstrijski domoljub, ki je pokazal svojo zvestobo in ljubezen do cesarja premnokrat v svojem življenju. Zato res zasluži, da ga slavi vsa Slovenija ob stoletnici njegovega rojstva, da ga posnemajo vsi Slovenci in postajajo vedno trdnejši kristijani, neomahljivejši Slovenci in še zvestejši Avstrijci.

Govornik je dosegel popolnoma svoj namen. Ljudstvo je poljudni govor navdušeno odobraval in bilo veselo, da imamo Slovenci tako slavnega moža.

Nato sledijo lepo ubrano petje in deklaracije. S slava-klici na sv. očeta in presvetlega cesarja se je končno zaključila prelepa narodna slavnost Slovencev ob Pesnici.

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. julija.

Nekaj o Körberjevih načrtih. Kako namerava pl. Körber rešiti gordijski voz in ustvariti zopet redne razmere v parlamentu, tega danes še nihče ne ve. Z ministerskim predsednikom je sicer v minulih dneh konferiralo več poslancev, a nobenemu Körber ni razodel svojega programa za bližnjo akcijo. Gotovi krogi so s prva trdili, da se na vsak način obnove pogajanja mej Čehi in Nemci, le da bodo imela nekoliko drugačen značaj, kakor pa prva razbita pogajanja. Sedaj pa izjavlja neki voditelj bivše desnice na Češkem, da vlada ne misli na nove pravne konference ter da je sploh izključena vsaka izvenparlamentarna akcija. Vlada bo samo temeljito spremenila svoja jezikovna načrta ter ju predložila zbornici. Toda, kakor rečeno, gotovosti ni prav nobene, le to smatrajo politiki za pribito, da § 14. ne bo rešil ne jezikovnega vprašanja in ne spremenil poslovnega reda za poslansko zbornico.

Razmerje mej Čehi in Poljaki. Praški »Politiki« poročajo iz Levova, da se je v poslednjem času zboljšalo razmerje mej češkim in poljskim klubom, odkar je resno nastopila opozicija poljskega kluba proti zahtevi viteza Jaworskega in njegovih ožjih somišljenikov, naj se razbije sedanja desnica. V seji, ki se je vršila 19. t. m. se je namreč po poročilu tega lista soglasno pritrtilo sklepu, da se mora resolucija o politiki proste roke tako tolmačiti, da si Poljaki pridržujejo slobodno roko, da za slučaj, ako bi Mladočehi opustili obstrukcijo, zopet stopijo z njimi v zvezo v svrhu obnove stare večine. Faktični razdor desnice bi smatrala večina poljskega kluba za veliko in za bodočnost ominozno napako. — Dunajski liberalni listi temu poročilu odrekajo istinitost, ker ne morejo pojmiti, da bi Mladočehi res opustili obstrukcijo. To pišejo ti možje seveda zato, ker se boje, da bi se res ne zgodilo, kar žele Čehi in desničkim načelom zvesti člani poljskega kluba. Načrt je pa sam na sebi prav lahko izvedljiv, ako le vlada prekliče Kindingerjev tajni ukaz in vsaj deloma ustrezne češkim zahtevam pri spremembi jezikovnega načrta.

Demisija srbskega ministerstva in zaroka kralja Aleksandra. Minula dva dneva sta došli iz Beograda dve vesti, ki obračata nase pozornost evropskih politikov. Ministerski predsednik Vladan Gjorgjević je podal ostavko celega kabineta. Ta vest je tembolj presenetila vso javnost, ker v tem času ni bil v Beogradu niti kabinetni načelnik, niti je bila tam zbrana skupščina, razkralja Milana pa niti ni v Srbiji. Oficijelna brzojavka tudi ne pove vzroka tej demisiji in je torej javnost navezana samo na kombinacije. Ne ve se, ali je povod kabinetni krizi razpor s skupščino ali z dvorom. Kralj dosedaj ostavke še ni vsprejel, sodi se pa, da kabinet ne odneha. — Skoro istodobno je pa došla v svet vest, da se je kralj Aleksander zaročil z neko vdovo Drago Mašin, hčerjo umrlega Pante, bivšo dvorno damo kraljice Natalije, potomko starega rodu vojvod Lunjeviških. To svojo zaroko, ki se je izvršila včeraj, naznanja kralj narodu v posebni proklamaciji, zagotavljajoč ga, da bo bodoča kraljica z njim vred enako skrbela za blagor ljubljene srbskega naroda. — Kako sodi o tej zaroki narod, posebno pa sedanja vlada, še ni znano, mogoče pa je, da je ravno kraljeva zaroka povod demisiji Gjorgjevičevega kabineta. Prihodnji dnevi nam to pojasne.

Kitajska vlada prosi posredovanja. Objavili smo v zadnji številki brzojavko na francosko vlado, v kateri kitajski »cesar« Kwangsi potom poslanika v Parizu prosi posredovanja, da se zaduši upor bokserjev in da velesile odnehajo z nadaljno akcijo. Ta korak kitajske vlade je naravnost čuden. Prvič v Parizu ne morejo umeti, zakaj se oficijelna Kitajska ni obrnila na francoskega poslanika v Pekinu, ako je ta res še pri življenju in ako je z drugimi poslanki vred v varnem zavetju. Dalje pa nihče ne veruje, da bi imel pravi kitajski cesar, ako ga še niso usmrtili in ako se ni zastrupil, še kaj oblasti in veljave, ker je skoro vsa oborožena kitajska moč na strani princa Tuana, brez katerega se ne sme storiti noben važen korak. Prav dobro je torej odgovorila pariška vlada, da se poprej ne spušča s Kitajci v nikak dogovor glede posredovanja, dokler se oficijelno ne naznani, kaj se je zgodilo s francoskim in drugimi poslanki, in dokler se vlada v Pekinu odločno ne upre bokserskemu nasilstvu, zagotovi varnost življenja in imetja vseh tujcev na Kitajskem in ne popravi provzročene škode. Prav mogoče je namreč, da se Evropa s takimi brzojavkami samo slepi ter skuša zvoditi na napačno sled, da odneha z nadaljno akcijo. Sluti se pa tudi, da hoče kitajska vlada s tem korakom razbiti jedinstvo velesil, kar bi bilo končno še najbolj verjetno. Vsekako je ta brzojavka sama »turbarija«.

Na rusko-mandžurski meji so bili ruski vojaki nepričakovano naglo kos svoji nalogi. Kitajci so s topovi napadli rusko mesto Blagovešensk, dne 14. t. m. so jih pa ruski kozaki in mejni vojaki pregnali ne samo iz tega kraja, marveč so jim vzeli tudi kitajske kraje Aigun, Sachalin in Charbin ob desnem bregu reke Amur. V vojaškem oziru je ta uspeh velikega pomena, ker je vožnja po reki Amur ter zveza mej Blagovešenskim in Chaborovskim zavarovana in bi se vsak nov napad odbil z lahkoto in v primeroma kratkem času. Marsikomu bi se morda čudno dozdevalo, kako so mogli Kitajci zasesti imenovano rusko mesto, ko se je v njem nahajala ruska posadka, sestoječa iz dveh bataljonov redne armade, jedne topniške brigade ter celega polka kozakov. Toda pomniti treba, da je ravno tedaj velik del te posadke bil pri Tientsinu in Taku ter da Rusi na severno mandžursko mejo niso obračali skoro nikake pozornosti. No, sedaj so Rusi že poskrbeli, da se v bodoče ne pripeti kaj podobnega.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 23. julija.

Umrli je danes dopoldne v Leonišču po daljši bolezni č. g. Rok Merčun, katehet na tukajšnjih mestnih ljudskih šolah. Rojen je bil v Dobu l. 1855, v duhovnika posvečen l. 1878. Služboval je na raznih krajih, zadnja leta v Ljubljani pri sv. Jakubu, pri uršulinkah, kot podvodja v semeišču in kot katehet. Bil je mirnega in ljubeznivega značaja. Truplo rajnekega preneseno bode v sredo 25 t. m. ob 5. uri popoldne v cerkev sv. Petra in od ondod na pokopališče k sv. Krištofu. Naj v miru počiva!

Shod na Vrhniki je včeraj sijajno dokazal, da liberalstvo nima tal med tamonšnjim ljudstvom. Poleg domačinov se ga je udeležilo več Horjulcev, Logatčanov in Borovničanov. Z veliko navdušenostjo so poslušali mnogobrojni zborovavci govornika dr. Šustersiča, ki je govoril o pomenu katoliškega shoda, in dr. Kreka, ki je dokazoval zvezo med katoliško vero in gospodarskim vprašanjem. Liberalci so bili najljubši nekega pobiča — morda za zavitek bononov — naj bi delal zgago pri shodu, in morda za to, naj bi potem v »Narodu« kaj pozabljaval. Če nimajo boljših pobičev vrhniški liberalci na razpologo, se jim silno slaba godi. Z veliko težavo je pričetkom shoda spravil nekaj skrajno bedastih opazk v obliki vmesnih klicev na dan; ko se mu je pa pokazalo, da se to ne trpi, je pa obmolknil kot riba. Ne vemo, ali bi se bolj čudili njegovi dečaski predrznosti ali pa budalosti vrhniških liberalcev, ki si tako dete izbero za zastopnika. — Shod bo imel brez dvojbe najboljše posledice.

»Slov. Narod« in sv. Alfonz. »Slov. Narod« v sobotni številki zopet strašno udriha po sv. Alfonzu. Citate, ki jih je prinesel latinsko, je sedaj prestavil, in sicer tendencijsno prestavil, niti tega ni popravil, kar smo že zadnjič kot napačno, ravno resnici nasprotno citirano, dokazali. »Narod« na pr. kot mnenje sv. Alfonza navaja: »krivec vprašan zakonito, more tajiti krivdo tudi s prisego, ako bi mu vzrastla iz izpovedi teška škoda«. V resnici pa sv. Alfonz naravnost pravi, da on nitega mnenja. To je vendar sleparstvo. Sv. Alfonz v svoji morali citira povsod pri dvomnih slučajih najprej razna mnenja raznih učenjakov, in izmed njih izbere potem ono, ki se mu najverjetnejše zdi, ali pa vso stvar prepusti, da se rasodi v posameznem slučaju po okoliščinah. To, kar citira »Narod«, ima tudi v knjigi naslov »dubium« — dvomno. Kriva prisega je le tam, kjer se laž potrdi s prisego. Sv. Alfonz pa sam jasno pravi, da mora biti prisega brez laži. Da pa sveti Alfonz dovoljuje zatožencu vsa dovoljena sredstva, s katerimi se more zagovarjati, je čisto naravno, ker nihče ni dolžan, da bi pred sodiščem samega sebe tlačil v nesrečo. Kako pa izgovarjajo advokati svoje klijente? Tu naj »Narod« priporoča stavke sv. Alfonza! Citirana razsodba stetinskega sodišča, kjer so luteranci baje našli nenravne nauke v sv. Alfonzu, je za katoličane nepomembna. Če sv. Alfonz naštevava razne grehe, dela to kot dušni zdravnik. O čem vse mora pisati oni, ki telesne zdravnike poučuje o zdravljenju! To mora storiti, in vendar mu nihče ne more očitati zato nenravnosti. »Narodovo« postopanje v tem slučaju je izraz nepoštenega, blaznega sovraštva proti katol. cerkvi, ki se poslužuje najumazanejših sredstev.

Osebnosti. Danes je bil na graškem vseučilišču promoviran doktorjem vsega zdravilstva g. Jernej Pikel. — V Mariboru je umrla sestra Marija Rakovec iz kongregacije šolskih sester, stara 26 let. — Dne 20. t. m. je v Mariboru umrla gospa Leopoldina Hudovernik, stara 61 let, mati tamošnjega kornega vikarija in regenta č. g. Ludovika Hudovernika. — Včeraj je umrl Jos. Persch, uradnik južne železnice v Ljubljani. — V soboto je poštni kontrolor in načelnik poštnega urada na tukajšnjem kolodvoru južne železnice g. Fr. Poka pl. Pokač praznoval 40 letnico svojega službovanja. Uradniki in sluga so mu tem povodom priredili ovacijo.

Katoliški shod je vnel glave vseh naših časnikarjev, da o njem bolj ali manj modro izjavljajo svoje misli. Kranjski »Gorenjec«, najmlajši »Narodov« sinček, pravi o njem: »Še jim ni dosti razpora, še hočejo plamenu priliti olja. O tem nepotrebnem katoliškem shodu hočemo še svoječasno izpregovoriti. — Delavski »Glasnik« pa piše o potrebi jasnosti v gospodarskih načelih: »Drugi katoliški shod bode brez dvojbe pojasnil marsikaj, kar se dosedaj sodi krivo. S tem pa, da se postavi na strogo gospodarsko stališče, koristil bode mnogo v napredku slov. naroda. Zato se nam zdi slovenskim delavcem II. slovenski katol. shod potreben ter se ga bomo z navdušenjem udeležili.«

Na Slomškovo slavnost v Ponikvo pridejo Hrvatje v velikem številu. Sobotni »Obzor« prinaša o slavnosti krasen uvodni članek z naslovom »Slavlje braće Slovenaca«. Pripravljalni odbor v Ponikvah se je obrnil na vodstvo južne železnice, da omogoči udeležencem slavnosti znižane cene. One, ki se žele udeležiti banketa, še enkrat opozarjamo, naj se pripravljalnemu odboru vsaj do konca t. m. oglase. Za one, ki se banketa ne udeležijo, je tudi preskrbljeno, ker je v Ponikvah 6 gostiln.

Prepovedana celjska slavnost. V občinski svet celjski je posijalo sonce na prestrašene obraze celjskih mestnih očetov. Podžupan Rakusch je naznanil obč. svetnikom, z ulogo celjske gostilničarske zadruge v rokah, ki protestuje proti sokolski slavnosti dne 14. in 15. avgusta, da je mestni urad iz »splošnih ozirov« sokolsko slavnost v Celju prepovedal in da je okrajno glavarstvo celjsko to prepoved potrdilo ter prepovedalo še vse one točke vspeveda, ki spadajo v delokrog glavarstva. Celjski občinski očetje so tema ukrepoma zaklicali

»Bravo!«, samo malo kisle obraze so naredili, ko je končno Rakusch naznanil, da so se celjski Slovenci predrznili vložiti pritožbo.

Premestitev sodišča. Glasom naredbe pravosodnega ministerstva bode s prihodnjim novim letom okrajno sodišče v Zatičini premesčeno v Višnjo goro. Ob enem se preseli tudi davčni urad.

Slovenska umetniška razstava se otvori v Ljubljani 15. septembra. Vse pošiljateljce posreduje za razstavo spediter R. Ranzinger v Ljubljani. Kandidati za jury so: Ferdo Vesel, slikar; Maks Fabiani, arhitekt; Ivan Franke, profesor; Celestin Mis, profesor in Ivan Zajc, kipar. Namestnik: Matej Sternen, kipar.

Narodov »pobožen« naduđitelj. Dne 17. t. m. poročal je resnicoljubni »Narod«, da je bil v Ramingsteinu na Solnograškem obsojen radi nenravnih dejanj v šli ondodni naduđitelj Peter Gogl, »zagrizen klerikalec ter zlasti velik nasprotnik socijalistov in njihovih načel glede svobodne ljubezni«. — Mi smo se v tej zadevi obrnili na župni urad v Ramingsteinu in g. župnik A. Remhard nam je poslal izjavo, glasom katere imenovani Gogl »niti od daleč ni bil zagrizen klerikalec, marveč le katolik po imenu, in bi ne bil nikdar stopil v cerkev, ko bi ne bil imel dobro plačane službe cerkvenika in organista. Ko bi bil imel popolno proste roke, bil bi navdušen pristaš soc. dem. in posebno goreč prijatelj svobodne ljubezni«. — »Narodova« resnicoljubnost se je zopet pokazala v svitli luči.

Ogenj. Županstvo občine Podgora v velikolaškem sodnem okraju nam poroča: Dne 20. julija ob 11. uri dop. je v Malivasi, občina Podgora, nastal velik požar, ki je stirim gospodarjem uničil vsa gospodarska poslopja, stirim pa polovico, dalje vso spravljeno krmo, obleko in več žita. Zažgali so skoraj gotovo otroci brez nadzorstva. Škoda se ceni na 28.000 kron. Sreča ob tej suši je bila, da so ljudje prihiteli od vseh strani na pomoč. Prvo je bilo na mestu gasilno društvo z brizgalnico pod vodstvom videmskega župana g. Fr. Žnidaršiča. Kmalu nato je prihitelo gasilno društvo iz Vel. Lašče pod vodstvom g. Doganoca, tudi nekaj gasilcev iz Ribnice s svojim načelnikom je prišlo gasit. Tem vrlim gasilcem se je zahvaliti, da niso bila upepeljena vsa gospodarska poslopja. Župan podgorski, Josip Šteh, se tem potom v imenu občanov zahvaljuje vsem za njihov trud in požrtvovalnost, kakor tudi g. načelniku postaje dobrepoljske, ki je nemudoma brzojavno naznanil ogenj vsem bližnjim ognjegašnim društvom. Bog vsem obilno povrni!

Za vsprejem cesarja na Goriškem je goriški deželni glavar vendar sklical sejo, ko je dobil od tržaškega vladnega lista radi svoje brezbriznosti pod nos. Povabil je k seji 58 gospodov iz raznih krajev Goriške. Seje se je udeležil tudi goriški kardinal, ekselenci Fran in Karol Coronini in skoro vsi državni in deželni poslanci. Izmed Slovencev je bilo povabljenih samo 10 mož, namreč: dež. podglavar dr. Gregorčič, grof Alfred Coronini, dr. Abram, dr. Tuma, dr. vitez Tonkli, poslanci prof. Berbuč, dr. Rojic, Anton Muha, Oskar Gaberšček, štanjelski župan Jos. Fabiani in so v pripravljalni odbor izvoljeni tudi samo trije Slovenci, namreč gg. dr. Gregorčič, prof. Berbuč in dr. Tonkli. Dež. glavar je predložil načrt slavnostnega programa: Program naj bi obsegal tri glavne točke. Prva bi bil slovesen pozdrav in sprejem Nj. Vel. na goriškem kolodvoru. Druga slovesen spreved v prostore okr. glavarstva, kjer bi se poklonila Nj. Vel. deželna deputacija, sestoječa iz dež. odbora in vseh županov, izročivša Mu zlato, v ta namen kovano medaljo, ki kaže na eni strani podobo »Maximilianus Rex — Leonardus Comes — anno MCCC.CC.«, na drugi strani pa podobo Nj. Vel. našega presvetlega cesarja z napisom: »Franciscus Josephus I. Im. Avstr. Comes Goritiae anno MCM«, a spodaj stojé besede: »Fides per quatuor saecula servata«. Tretja točka programa bi bile posebne veselice in slovesnosti, prirejene v čast Nj. Vel. Natanka izvršitev te točke se odkaže izvrševalnemu odboru, ki se je koncem seje izvolil, dočim sta bili prvi dve točki sprejeti in odobreni.

Na željo kardinalovo se je vsprejelo v program tudi, da se drugi točki doda še cerkvena slavnost, ki bi se vršila precej po prihodu cesarja v mesto. Italijani se trudijo, da bi pri tej priliki pokazali italijanski značaj dežele. Zato je dolžnost vseh goriških Slovencev, da so na straži.

Preiskovanja notranjskih kotlin in jam okoli Loža, Cirknice in Planine je poljedelsko ministerstvo podaljšalo do jeseni tekočega leta.

Tržaški Slovenci zopet brez doma. Kakor smo poročali, posrečilo se je lansko leto tržaškim slovenskim rodoljubom dobiti v najem Kozlerjevo hišo v Trstu, takozvani »Zeleni hrib«. Dotična hiša z veliko dvorano in lepim vrtom je na konci ulice Corso. Ta hiša je bila zadnji čas zavetje narodnemu življenju v Trstu. Slovenskim rodoljubom je bila hiša ponudena v nakup, a dogovorili so se s Kozlerjevimi dediči le za najemščino. Lahi so zato skrito rovali in v zadnji seji tržaškega občinskega sveta je bil sprejet predlog, da mesto kupi »Zeleni hrib« za 460.000 kron, da tja preneso mestno zastavljalnico. Tako se je Lahom zopet posrečilo tržaška slovenska društva izriniti izpod strehe.

Utopil se je Franc Bakšič v Krki. Služil je za hlapca pri trgovcu Gatschu v Kostanjevici ter pri napajanju konj prišel v globčino. Bil je krepak in pošten mladenič v najlepših letih. Koliko človeških bitij je že Krka na tistem nevarnem mestu požrla in kako potrebno bi bilo, da bi se tisti kraj vsaj deloma zasul.

V Marenbergu bo nemški »šulferein« odprl otroški vrt. To Slovence iznova opominja, kako potrebna bi bila tukaj slovenska šola, da se vsaj nekaj slovenske mladine reši. Krasen prostor za to novo zgradbo je že kupljen. Družba sv. Cirila in Metoda ima še rešiti velevažno nalogo v korist obmejnih Slovencev. Zato jo podpirajmo!

Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov v Ljubljani je včeraj zjutraj prišlo svetlo masi na Rožniku. Društveni predsednik veleč. gospod profesor Gnjazda je daroval sveto mašo ter je imel tudi cerkveni nagovor. Občinstva se je zbralo v cerkvi nenavadno veliko iz vseh slojev ljubljanskega prebivalstva. Petje društvenega pevskega zbora je naredilo na poslušalce mogočen vtis. Nova skladba gospoda Sachsa je povzdignila dobro ime, ki ga vživa na glasbenem polju. Sachsova maša je skladba, ki zaziblje poslušalca v pobožnost, sosebno prekrasnemu slavojevu Mariji se je občinstvo divilo. Upamo, da bomo to lepo skladbo še večkrat čuli po naših cerkvah. Po sveti maši zbrali so se društveniki in drugi izletniki pri Matiji, kjer je neumorni društveni pevski zbor zapel nekaj pesmij in zaslužil burno pohvalo.

Na mariborski c. kr. višji realci so bili v preteklem letu 4 Slovenci. Nemcev je bilo 184 (?)

Nemško-nacijonalna doslednost. »Grazer Tagblatt«, ki vodi boj proti vojaški godbi v Gradcu, se je ogrel za vojaško godbo belgijskega pešpolka v Ljubljani proti civilni godbi, katera se sedaj snuje v Ljubljani. To Wolfijansko doslednost je katoliški »Grazer Volksblatt« pošteno okrcal.

Imenovanja slug. Predsedstvo fin. ravnateljstva za Kranjsko je imenovalo slugo davčnega urada v Novem mestu Karola Ravnikarja za uradnega slugo pri dež. plačilnem uradu v Ljubljani, za slugo davčnega urada v Novem mestu pomožnega slugo Lorenca Supana, umirovljenega orožniškega titularnega vodjo Jožefa Zupana za Trebnje in narednika 97. pešpolka Antona Komaca za Kočevje.

Tržaški občinski svet bode ob 70-letnici cesarjevi poslal cesarju udanostno adreso in določil 50.000 K za pomoč proti postopačem.

Goriške novice. Nesreča v Vipolzah na Goriškem je že zahtevala svojo žrtev. Sin Školarisev, katerega je razmesaril smodnik v kleti, je že umrl. — Z balkona padel je v Gorici 13letni Jos. Budin. Pripadel si je na glavi nekaj ran. — Ponesrečil se je pri streljanju proti toči pri Kojškem 35letni Kristjandič. Mož se ni ob pravem času odtegnil, zato ga je zadelo v obraz in mu tudi ranilo desno roko. — Strela je udarila v Dornikovo hišo v Št.

Ferjanu. Zadel je v kuhinji 12letnega gospodarjevega sinčka, ki bode težko okrevl. — Požar je na Vidmaršči v Rihenbergu posestniku Iv. Bandelju zadušil 5 goved in uničil hlev s senom.

Višje redove bodo dobili v Gorici koncem tekočega meseca sledeči bogoslovci IV. leta: Iz tržaško-koperske škofije: Gortan Josip, Theuerschuh Ivan in Tenkovič Ladišlav; iz poreško-puljske škofije: Bratkovič Ivan in Polonio Matej; iz goriške nadškofije: Franke Ivan, Batič Valentin, Dominis Egidij, Milanič Josip, Medveš Otilij, Pirc Valentin, Šorli Peter ter Ambrož Majcen iz kapucinskega reda.

Šolski Dom v Gorici. »Gorica« priobčuje račun »Šolskega Doma« za leto 1899. Dohodkov je društvo imelo 18.749 gl. 86 kr., stroškov 18057 gl. 73 kr. Čistega imetja izkazuje račun 25.715 gl. 59 kr., za 2930 gl. 59 kr. več od prejšnjega leta. Gonja proti »Šolskemu Domu« od izvestne strani se torej ni obnesla. Sedanji odbor »Šolskega Doma«, na čelu mu drž. poslanec dr. Ant. Gregorčič, uživa pri vseh dobro mislečih trdnjo zaupanje.

Mestne gospodarstvo v Gorici. Po »Gorici« posnemamo, da je v poročilu, katero je izdala občinska blagajna, razvidno, da znaša nepokriti mestni primanjkljaj v Gorici od leta 1893 do konca leta 1899 nič manje nego 44.130-60 kron, za tekoče leto pa je znesek 45.192 kron nepokrit, skupni primanjkljaj znaša torej 89.322-60 kron. Drugi nepokriti dolg v znesku 79.907 kron ima mesto pri podružnici kreditnega zavoda v Trstu, katere se je porabil za šolo ustanove »Frinta«. Drugih 169.229-60 kron dolguje mesto istemu zavodu, ker je sezidalo shrambo za smodnik v Vrtojbi in za popravo pokritega sadnega trga. Kako bo mestni zastop saniral to slabo gospodarstvo, se še ne vé. Ti dolgovi nam tudi povedo, zakaj je bilo mestnim in deželnim poslancem na dovolitvi najeminskega krajcarja toliko ležeče!

Potres je bil v uredništvu »Grazer Tagblatt« a. Vzrok te nesreče je okrajno sodišče v Ljubljani, ki si je upalo slovenski stranki v Špitalu na Dravi poslati slovensko vabilo.

Ljubljanske novice. O zgradbi cesarja Franc Jožefa mostu se čuje, da bodo ob obojestranskih nasipih napravili oporne zidove. Pri Škrjančevi hiši bodo baje radi zvišanja ceste morali napraviti za pešce stopnjice. — Pri nakupu v mesu je bila včeraj Mariji Peruzzi v Šolskem drevoredu ukradena denarnica s šestimi kronami. — Pri mizi zaspal je včeraj v Vegovih ulicah pri Lahu Anton Kastelic. Njegovo spanje je občoval krojaški pomočnik Fr. Podgoršek, ki je nedavno pri Zalarju ukradel dve zemlji. Tudi pri Lahu je zašel s svojimi dolgimi prsti v žep Kasteličev ter mu vzel srebrno uro, povrh pa še zlato verižico. Podgorška so aretirali in so dobili ukradene stvari pri njem. — Napad na Bleiweisovi cesti. Henrik Dellasante in Peter Corelli napadla sta na Bleiweisovi cesti Fr. Sotlarja. Ko sta prišla v največjo korajžo, zmotil ju je stražnik, ki ju je odpeljal na magistrat. — Z nožem je hotel včeraj nadrezati A. Jemec gostilničarja Josipa Javornika na Poljanski cesti. Stražnik je preprečil nakano. — Tatvina v »Narodnem domu«. Tat ki je pokral restavraterja v »Narodnem domu« razno obleko, imajo že pod ključem. Tat je Ivan Pavlič iz Vodic. Pavlič je velik umetnik in zna jesti ogenj. — Vročina in Lah uplivala sta včeraj nenavadno na ljubljanske pijance. Andrej Šetina nalezal se ga je tako, da je mislil, da spi doma, pa je zasmrčal na sv. Petra nasipu. Blaž Erjavec si je dal v Linhartovih ulicah kar »rekele« pod glavo in na njem zaspal. Ign. Kamnikar je tudi dobil svoj dom na cesti. Policija je vse tri na vozičkih spravila na rotovž. V Blumauerjevi gostilni v Kolodvorskih ulicah je bil aretoran Andrej Ute, ker ni hotel plačati računa. — Izgubil je baje sodnijski praktikant Karl Koehler denarnico s 30 K mej vožnjo iz Kočevja v Ljubljano. Tako je ta mož iz Št. Hipolita pravil na ljubljanskem magistratu, kateremu se je včeraj predstavil ter prosil, naj se ga pošlje po »šup« domov, a magistrat mu je dejal, da za civilno oblečene ljudi nima preveč denarja. — Nesreča. Margareta Prijatelj,

delavka v tobačni tovarni, je prišla danes opoldne med dva voza ter jo je eden voz podrl in poškodoval. — »Ogenj!« upili so včeraj popoldne ljudje na Mestnem trgu in pravili, da gori v Grobelnikovi hiši v prvem nadstropju. Policija in ognjegasci so z vso vnamo iskali ogenj, a ogenj se ni hotel pokazati. — Virtuozi na biciklu je včeraj nagajal ljubljanskim policajem. Vozil se je nek biciklist po Ljubljani ter na biciklu neusmiljeno igral na harmoniko. Policaji so letali za njim, a bicikelj je bil prehitel. Šaljivec s harmoniko je bil mlinar Pleško z Viča. Ta šala bo Pleškota nekaj veljala, ker si ni pridobil prej licence za produkcijo po mestnih ulicah.

Božja pot k sv. Ani na Žalostno goro je najširšim krogom odprta, kajti včeraj se je otvorila prav pod Žalostno goro postajica po napovedanem vspredu. Postajica je bila z mlaji in zastavami okinčana. Mnogo ljudstva je čakalo popoldanski vlak, ki je pripeljal slavnostne goste. Zastopana je bila vlada po vladnem svetniku markiju Gozani-ju, južna železnica po višjem nadzorniku Gutman-u, in tudi državni poslanec Vencajz si je ogledal sad svojega vstrajnega delovanja. Bilo mu je treba tekom treh let marsikatero težkočo odstraniti, da se je izpolnila želja preserski občini. Občinskemu zastopu se mora pa tudi pripoznati, da je vzor požrtvovalnosti in vstrajnosti. Plačal je upravi južne železnice 24.000 kron v gotovini in preskrbel poleg tega vsa težaška dela in vso zunanjo opravo pri postajici. Po otvoritvi so se odpeljali gostje, med katerimi so se odlikovali občinski zastopi z Vrhniške in Brvorovice, v prijazno Preserje, kjer se je vršil običajni banket, ki je bil zanimiv po marsikateri pomenljivi stvarni besedi. Ker je sedaj prometno vprašanje v Preserji ugodno rešeno, kajti vsi poštini in osobni vlaki južne železnice bodo ostajali v Preserju in dajali priložnost obiskati zjutraj in popoldne Žalostno goro, nje cerkev in prekrasen razgled, je upati, da se bo božja pot na Žalostni gori povzdignila na stališče svojodobnega zanimanja.

Spominsko ploščo Prešernu namestavajo sezidati v Kranju v hišo, kjer je pesnik stanoval in umrl.

Radi silne vročine opravljajo po nekaterih krajih na Dolenjskem poljska dela namestu popoldne po noči od 11. ure do 7. ure zjutraj.

Jubilejno romanje v Lurd. Odbor za to romanje, za katero se kaže veliko zanimanje, naznanja, da se je rok za zglastev podaljšal do 5. avgusta, ter da bo romarski vlak poleg izkušenega zdravnika spremljala tudi usmiljenka iz Linca, ki bo stregla mej potjo obolelim romarjem.

Godčeva smrt. Iz Ihana se poroča: Pijan je včeraj obležal 72 let stari godec Fr. Cvetko od prve maše grede na kolo vozu, kjer je ležal cel dan na solncu, dokler ni proti večeru umrl.

V Kino sta v soboto iz Pulja odpuli avstrijski vojni ladiji »Kaiserin Elisabeth« in »Aspern«. Tako bode Avstrija v kitajskih vodah zastopana s štirimi brodovi.

Potres v Mostaru so imeli 10. t. m. Sunki so bili tako močni, da so ljudje ubegli na ulice. Dimniki so se zrušili in mnogo hiš je močno počilo.

Od raznih strani. Cene žitu se znižajo. Iz Amerike bo najbrže velik izvoz, ker je ondi nenavadno dobra letina. Tudi na Ogerskem bo letina dobra, ker zadnje povodnji niso napravile toliko škode, kakor se je začetkoma mislilo. — Obrtno nadzorništvu se je v Avstriji razdelilo v 21 nadzornih okrajev. Za Primorje, Trst in Dalmacijo ima obrtni nadzornik svoj sedež v Trstu. — Na Cetinju bodo zgradili rusko poslaniško poslopje. — »Naprednost« je nekaj hrvatskih učiteljev na Reki privedla tako daleč, da so pričeli zvesto služiti majarskim namenom. — Strela v cerkev je udarila pri sv. Martinu v Žernovu na Korčoli v Dalmaciji. Strela je užgala tri altarje. — Demonstracije proti svetlu pripravljajo prostozidarji. Dosedaj je prijavilo svoje sodelovanje že nad 300 liberalnih društev. — Zanimivo potovanje. Grof Colloredo Mannsfeld, častnik mornarice, odpušča na 14 mesecev na potovanje v Ameriko; namen mu je priti po rekah kolikor

mogoče v notranje dežele. Spremljala ga bosta častnika Pavel Pahner in Slovenec Anton Dolenc.

Slovenska kmetijska družba v Ameriki. Dne 8. julija so imeli Slovenci iz Klevelanda in okolice pogovor o ustanovitvi kmetijske družbe.

Samomor s topom. V četrtek je v topniški vojašnici v Lvovu korporal Bileta na grozen način končal si življenje. Nabasal je na dvorišču top in ga s pomočjo vrvi sprožil proti sebi. Zjutraj so dobili strašno razmesarjeno njegovo truplo v pesku.

Angleška cenzura. Neki časnikarski poročevalec je poslal svojemu listu sledeče poročilo: »Silen napad od burske strani, kot dež so letele kroglice iz topov na angleške pozicije. Velike izgube danes in včeraj«. — V Londonu je pa došla sledeča brzojavka: Silen dež danes in včeraj!

Darovi.

Za »Pripravniki dom« mesto venca na grob + Iv. Bartla duhovniki župnije Šmartno pri Litiji, 9 kron.

Za »Našo stražo«. G. poslanec V. Pfeifer 10 kron namesto venca na grob svojega prijatelja dekana Aleša. — Bog plačaj!

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 23. julija. Cesar bode svojo 70letnico praznoval v najožjem rodbinskem krogu v Ištu.

Dunaj, 23. julija. Vlada hoče nadaljevati pravne obravnave s Čehi. Kakor se čuje, ponuja jim češko vseučilišče za Moravsko, ako opuste obstrukcijo.

Dunaj, 23. julija. Poročila »Neue Freie Presse«, katera je hitela posneti v uvodnem članku tudi danes sem došla goriška »Soča«, da so kršč. soc. na Nižjem Avstrijskem zgubili nekaj občin, so laž, res pa je, da so kršč. soc. v St. Hipolitu pridobili 10 mandatov. Sijajno zmago nad židovsko-liberalno-nacijonalno zvezo so si pridobili v Hermansdorfu. Kršč. soc. glasovi so pri volitvah narastli.

Trbiž, 23. julija. Tu so opustošeni vrtovi. V soboto je pobila toča, kakeršne nismo imeli že od l. 1872.

Ljubno, 23. julija. V Eisenerzu je včeraj zasulo 11 delavcev.

Praga, 23. julija. »Plzenski Obzor« javlja, da bo Jaworski skoro poklican v gosposko zbornico. Čehi se misli pridobiti s šolskimi koncesijami.

Praga, 23. julija. Lastniki čeških premogokopov so sklenili, povišati cene premogu 6 do 12 kr. pri meterskem stotu.

Aš, 23. julija. Včerajšnjega shoda nemških radikalcev se je udeležilo okolu 2000 oseb, ki so protestovale proti izgonu nemških pastorejv.

Zagreb, 23. julija. Predsednik jugoslovanske akademije znanosti Torbar je nevarno obolel. Nadškof Posilović mu je podelil papežev blagoslov.

Budimpešta, 23. julija. Vdova grofica Bela Szapary je izdala oklic na ogerske krščanske dame za dostojno proslavljenje 900letnice krščanstva na Ogerskem.

Zader, 23. julija. V tukajšnji zaliv je iz Reke pripula angleška mornarica.

Lvov, 23. julija. Listi javljajo, da bodo radi razširjene vročinske bolezni odpadle jesenske vojaške vaje.

Belgrad, 23. julija. Uradni list je objavil včeraj daljšo proklamacijo srbskega kralja Aleksandra na narod, v katerem mu naznanja svojo zaroko z vdovo Drago Mašin.

Belgrad, 23. julija. Demisijo Gjorgjevičevega kabineta je kralj Aleksander včeraj vsprejel.

Pariz, 23. julija. Od 4. do 14. avgusta vršil se bode tu internacijonalni dijaški sestanek, katerega se udeležijo tudi češko dijaštvo.

London, 23. julija. Iz Kapstadta se poroča 21. t. m.: Odločilna (?) bitka se je pričela. Lord Roberts je z veliko armado napadel Bure pri Middelburgu. Krüger je danes obiskal voditelje burske

vojske ter jih pozivljaj, naj vztrajajo do konca.

Vojska na Kitajskem.

Minule dni je došlo v Evropo in Ameriko več poročil, da poslaniki razun barona Kettelerja še niso umorjeni, marveč se nahajajo z ostalimi tujci v varnem zavetju. Popolno izven nevarnosti seveda še niso, ker jih na vseh straneh oblegajo kitajski vojaki in rogovileži, a upanje je, da jim dojde pravočasno pomoč od strani mednarodnih čet. Ta poročila so pa le deloma pomirila zunanje kroge, ker jim ne morejo verovati in ker se je že opetovano pokazala kitajska »resnicoljubnost«.

Dunaj, 23. julija. Poroča se, da je kitajski cesar pisal japonskemu cesarju, naj pomaga proti nameram vele-vlasti Kini, ker sicer začuti evropsko pohlepno skoraj Japonska. Japonski cesar mu je odgovoril, da je pred vsem treba, da Kitajska zatara ustanek, potem bode Japonska pripravljena, svoj vpliv zastaviti za kitajske interese.

Berolin, 23. julija. V Sangaju raste strah tujcev pred Kitajci. V Sangaju so dobili proklamacijo bokserjev, ki pravi, da vojni bog Kwan hoče imeti kri tujcev, sicer pošlje na Kitajce devet nadlog.

Berolin, 23. julija. Pl. Goltz se je izjavil, da bodo evropske čete, ko pridejo v Pekin, razdrle cesarsko palačo, mestno zidovje podrle in da se bode zahtevalo, da se na stroške kitajske vlade zgradi sredi Pekina trdnjava za evropsko garnizijo in poslaništva z vsemi udobnostmi.

London, 23. julija. Tientsin so Kitajci popolnoma zapustili. Pred begom so pomorili mnogo svojih žena, da bi jih ne dobili v roke Evropejci.

Berolin, 23. julija. Nemški konzul poroča iz Swatau 21. t. m.: Vsi nemški misijonarji so pribegli iz notranjih delov dežele in so sedaj v varnosti.

Pariz, 23. julija. „Agence Havas“ poroča iz Či-Fu 21. t. m.: Guverner

Yuanšikkai javlja 20. t. m., da je prejel iz Pekina določno vest, da žive vsi poslaniki in da mej njimi ni nihče bolan. Legalne kitajske oblasti so pričele primerno akcijo v varstvo tujcev.

Pariz, 23. julija. „Temps“ poroča, da je kitajski cesar brzojavil nemškemu cesarju ter mu izrazil obžalovanje na umoru poslanika Kettelerja ter obljubil kaznovanje storilcev. — Tudi Mac Kinley je dobil jednako depešo kot Loubet.

London, 23. julija. Velike čete iz Mandžurije so poslone proti Mukdenu, da prekrizajo od Wladiwostoka korakajoče Ruse in se jim postavijo v bran.

Washington, 23. julija. Taotai Sheng je brzojavno naznanil, da so 18. t. m. tujci še živeli, in da se vstasi mej seboj pobijajo.

Umrli so:

18. julija. Terezija Graf. vzgojevalka 82 let, Šelenburgove ulice 4. ostarelosti.

19. julija. Jakob Lukman, užitinski paznik, 55 let, Tržaška cesta 13, paralysis cordis.

V bolnišnici:

18. julija Josip Cegnar, posestnikov sin 36 let jetika.

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo
od dne 15. do dne 21. julija.

	K h		K h
Goveje meso I. v. kg	128	Pšenična moka 100 kg	28—
» II. » »	112	Koruzna » » »	17—
» III. » »	96	Ajdova » » »	36—
Telečje meso » »	120	Fizol, liter . . .	16—
Prasičje » sveže » »	140	Grah, » » »	20—
» » prek. » » »	145	Leča, » » »	24—
Kostrunovo meso » »	80	Kaša, » » »	22—
Maslo » » »	2—	Ričet, » » »	22—
Surovo maslo » » »	190	Pšenica . . 100 kg	17 40
Mast prasičja » » »	140	Rž » » »	15—
Slanina sveža » » »	136	Ječmen » » »	14—
» » prekajena » » »	144	Oves » » »	13—
Salo » » »	128	Ajda » » »	21—
Jajce, jedno » » »	—	Proso, belo, » » »	18—
Mleko, liter » » »	16—	» » » navadno » » »	14—
Smetana, sladka liter » » »	80	Koruz » » »	15 60
» » kisl » » »	80	Krompir » » »	6 60
Med » » » kg » » »	—	Drva, trda, m ³ » » »	7—
Piščanec » » » » »	120	» » mehka, » » »	5—
Golob » » » » »	40	Seno, 100 kg » » »	3 20
Raca » » » » »	160	Slama, » » » » »	4 20
Zajec » » » » »	—	Stelja, » » » » »	—

Razglas.

Približno 150 metričnih stotov sena prodalo se bode po javni dražbi

dne 30. julija 1900 dopoldne ob 9. uri

v **Blekovivasi hiš št. 9 in 6**, kjer se blago lahko ogleda, proti takojšnjemu plačilu pri odtehanji in odstranitvi v 8 dneh.

Najboljši ponudnik položiti ima takoj pri dražbi na račun znesek 200 kron.

Županstvo v Dolenjem Logatcu,

dne 20. julija 1900.

Mulley, župan.

Prodaja iz konkurzne mase.

Iz konkurzne mase trgovca g. **Sig. Jekel-na v Ljubljani na Starem trgu št. 30** prodaja se celotno skladišče **trgovinskega blaga**, obstoječe iz izdelanih moških, ženskih in otroških oblek, perila in manufakturnega blaga.

Zaloga je cenjena na **4006 K 30 h** in se prodaja en bloc tistemu, ki bode največ ponudil.

Kupci naj izvolijo podati svoje ponudbe

do 28. julija t. l. dopoldne ob 10. uri

pismeno v roke konkurznega upravitelja **dr. Fr. Tominšek-a**, odvetnika v Ljubljani na Bregu št. 20. S ponudbo je položiti vadij 400 kron.

Konkurzno oskrbnitvo si pridrži pravico ponudbe v 8 dneh odobriti ali odkloniti.

Inventarni zapisnik je na ogled pri dr. Fr. Tominšku, ki tudi razkaže zalogo.

Dr. Fr. Tominšek,

konkurzni upravitelj.

656 2—2

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm.

Dna	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempe-ratura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
21	9. zveč.	738-9	23-2	sr. svzh.	jasno	0-0
22	7. zjut.	738-5	18-7	brezv.	jasno	—
22	2. popol.	736-0	30-1	sr. jug	del. oblač.	—
22	9. zveč.	735-0	21-9	sl. sever	jasno	0-0
23	7. zjut.	734-4	18-7	sl. jvzh.	del. oblač.	—
23	2. popol.	733-7	27-5	sr. jvzh.	del. jasno	—

Srednja temperatura sobote 23-4°, normale: 19-9°.
Srednja temperatura nedelje 23-6°, normale: 19-9°.

Zahvala. 668 1—1

Podpisana žalujoča rodbina usoja si tem potom izreči najiskrenejšo zahvalo vsem onim, ki so na tako blag način izkazali svoje sočutje med boleznijo in ob pogrebu predragega soproga, oziroma očeta, gospoda

Ivana Bartl-a.

Posebno si šte'em v dolžnost najtopleje se zahvaliti prečastiti duhovščini, zlasti veleč. g. dekanu Iv. Lavrenčiču za njegovo plemenito blagonaklonjenost, duševno in telesno podporo ter tolažbo med boleznijo in ob najbridkejših urah; slav. litjskemu pevskemu društvu, šmartinskemu gasilnemu in pevskemu društvu »Zvon«, gg. kolegom in kolegijam litjskega okraja, darovalcem krasnih vencev in sploh vsem, ki so se udeležili pogreba ali pa pismeno izrazili svoje sočutje.

Žalujoča rodbina.

Barve za umetnike, düsseldorfske, dr. Schönfelda, v pušicah, za akademične slikarje, ter Kaspar-Jeve in Spitzauer-Jeve, dobé se pri tvrdki **BRATA EBERL v Ljubljani**, Frančiškanske ulice. Vnjanja naročila proti povzetju. 228 7 11—2

= Razglednice = barvotiskane, krasno izvršene, dobivajo se pri knjigotržcu **Ant. Turku v Ljubljani**, na Dunajski cesti, komad po 5 kr., razprodajalcem po zelo nizki ceni.

Tužnim srcem javljamo prečastitej duhovščini, sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je Vsemogočni danes ob četrtna dvanajst dopoldne k Sebi pozval prečastitega gospoda

Roka Merčuna

kateheta ljubljanskih mestnih ljudskih šol

po dolgotrajnej mučni bolezni, previdenega večkrat s sv. zakramenti, v 45. letu njegove dobe.

Truplo nepozabnega pokojnika se bode v **sredo, dne 25. t. m. ob 5. uri** preneslo iz **Leonišča** v cerkev sv. Petra in po opravljenih molitvah pokopalo pri sv. Krštofu.

Osmina po rajnem bo v ponedeljek, 30. julija, v župni cerkvi sv. Petra v Ljubljani.

Blagega pokojnika priporočamo v pobožno molitev.

V Ljubljani, dne 23. julija 1900.

Žalujoči ostali.

Mesto vsacega družega obvestila.

Služba občinskega sluge

oddati je pri **županstvu v Hrenovicah pri Postojni**. Prosilci, popolnoma vešč slovenskega jezika v govoru in pisavi, vložé naj prošnje pri županstvu v Hrenovicah

do dne 31. julija t. l.

Plača po dogovoru z ozirom na prosilčevo zmožnost v pisavi.

Županstvo Hrenovice,

dne 16. julija 1900.

Župan: **Ivan Debevec s. r.**

652 3—3

Dunajska borza.

Dne 23. julija.			
Skupni državni dolg v notah	97-55	20 mark	23-68
Skupni državni dolg v srebru	97-45	20 frankov (napoleonor)	19-32
Avstrijska zlata rent 4%	115-60	Italijanski bankovci	90-50
Avstrijska krona rent 4%, 200 kron	97-45	C. kr. cekini	11-37
Ogerska zlata rent 4%	115-30	Dne 21. julija.	
Ogerska krona rent 4%, 200	90-95	3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	171—
Kreditne delnice, 160 gld.	1708—	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	164-50
London vista	242-70	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	194—
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	118-52	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95-50
		Tisne srečke 4%, 100 gld.	139—
		Dunavske vravnave srečke 5%	251—

Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	106-50	Salmove srečke, 40 gld.	172—
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94-20	St. Genois srečke, 40 gld.	183—
Priporitne obveznice državne železnice	405—	Waldsteinove srečke, 20 gld.	—
» » južne železnice 3%	319—	Ljubljanske srečke	47-5
» » južne železnice 5%	119-80	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	276-50
» » dolenskih železnice 4%	99-50	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6140—
Kreditne srečke, 100 gld.	385—	Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	760—
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	340—	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	110-60
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	43—	Splošna avstrijska stavbinska družba	148—
Ogerskega » » » » »	20—	Montanska družba avstr. plan.	455-50
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	12-60	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	432—
Rudolfove srečke, 10 gld.	63-50	Papirnih rubljev 100	255-25

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zrupe pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulanična izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.